

Asia: VN/25733/2021

Luonnos Suomen digitaaliseksi kompassiksi

1. Kompassin tarkoitus

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

Korkeakoulut ovat digikompassissa sekä tutkimuksen että koulutuksen osalta suhteellisen vähäisessä roolissa. Sektorimme on laajasti mukana kaikilla keskeisillä osa-alueilla ja tämä tulisi ottaa huomioon. Erityisesti korkeakoulujen merkittävin digitalisaatiohanke, Digivisio 2030, tulee kirjata dokumenttiin. Yliopistot ovat myös mukana useissa konsortioissa, jotka tähtäävät Euroopan laajuisten yliopistojen muodostamiseen. Näin ollen digitaalisten palvelujemme ja saavutettavuutemme tulee voida palvella kaikkia eurooppalaisia, ei pelkästään suomalaisia.

2. Haasteet ja mahdollisuudet

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

Korkeakoulusektorin palveluiden on tulevien EU-yliopistojen myötä oltava kaikille eurooppalaisille saavutettavia, tämä tuo merkittäviä haasteita palveluiden suunnitteluun. Tämä tulee ottaa huomioon kansallisia digitaalisia palveluja suunniteltaessa.

Korkeakoulusektorilla on myös merkittävä rooli TKI toiminnassa yleisesti, ei pelkästään yritysyritysteistyön kautta. Korkeakoulusektorilla on myös osaamisen kasvattamisessa ja mittaamisessa erityinen rooli ja tämän voisi kirjata digiosaamisen erityisohjelmaksi, jossa vastuu olisi korkeakoulusektorilla.

Suomessa on merkittävä potentiaali pelillisyyden, peliteollisuuden ja digitaalisen luovan talouden sisällöntuotannon alueella. Virtuaalisten sisältöjen ja palveluiden tarve kasvaa erittäin nopeasti ja Suomella on erinomainen mahdollisuus olla tässä tiennäyttäjänä. Tämä uniikki mahdollisuus tulee ottaa huomioon ja digikompassin toimenpiteisiin tulee kirjata toimenpiteet osa-alueen kehitykseen.

3. Tavoitteet

Lausuntonne osaamisen osa-alueen osalta

Korkeakoulusektorilla on merkittävä ja erityinen rooli digitaalisen osaamisen tunnistamisessa, kehittämisessä ja mittaamisessa. Korkeakoulusektorin vetämä digitaalisen osaamisen erityisohjelma tulisi kirjata digikompassin tavoitteisiin.

Digivisio 2030-hanke tulee lisätä toimenpiteiden listalle.

”Digivisio 2030-hanke on yksi vuosikymmenen merkittävimmistä Suomen korkeakoulujen digitalisaatiohankkeista. Sen tavoitteena on turvata joustavan oppimisen mahdollisuudet ja parantaa korkeakoulujen kilpailukykyä globaalisti.”

Kansalaisilla tulee olla mahdollisuus oman osaamisen mittaamiseen. Tätä varten olisi kaikille tarjottava esimerkiksi tekoälyyn pohjautuva palvelu, jonka avulla osaamista ja sen soveltuvuutta eri tarkoituksiin voisi analysoida. Osaamiskartoitusta voidaan käyttää laajalti mm. sopivien työpaikkojen tai koulutuksen tarjoamiseen.

Lausuntonne infrastruktuurit-osa-alueen osalta

Digitaalinen infrastruktuuri -osiossa on liian suuri merkitys annettu tietoliikenteen nopeuksille – tärkeämpää olisi käytettyjen palvelujen laatu, korkean varmuuden saatavuus ja kansalaisten osallistaminen merkityksellisten palvelujen sisällöntuotantoon.

Data-avaruuksien lisäksi tulisi myös digitaalisten 3D-varantojen osalta kirjata toimenpiteitä. Volumetrisen videon sekä 3D kuvien, -ympäristöjen ja -mallien tarve kasvaa erittäin nopeasti ja tämä olisi yksi komponentti yritysten, luovan talouden ja peliteollisuuden ekosysteemissä. Tietoturvan osalta korkeakoulusektorilla toivottaisiin enemmän konkreettisia toimenpiteitä ja selkeitä linjauksia. Dokumentissa toivotaan laaja-alaista tietoturvaa eri puolille, mutta keinot puuttuvat.

Lausuntonne yritykset-osa-alueen osalta

Yritysten ja korkeakoulujen yhteistyön lisäämiseksi tarvitaan muutakin kuin vain pelkkä toteama. Yhteistyön edellytyksiä on parannettava etenkin pienten ja keskisuurten yritysten ja startuppien osalta. P-K yritysten digikypsyyden nostamiseksi tarvitaan erityinen ohjelma, jossa korkeakoulusektori voi näytellä merkittävää roolia tutkimuksen, koulutuksen ja jatkuvan oppimisen alueilla. Lisäksi Suomen PK-yritysten digikypsyyden tavoitearvon tulisi olla korkeampi kuin EU:n 90% - esimerkiksi 95%, kun haluamme olla digitalisaation kärkimaa. Sama korkeampi tavoitteenasettelu suhteessa muihin maihin ja EU:n tavoitteisiin tulisi näkyä kautta linjan.

Pelialan, pelillisyyden ja luovan talouden sekä sisällöntuotannon merkitys tulee olemaan suuri. Suomella on tässä erittäin hyvä mahdollisuus, jos tätä yhteyttä ja ekosysteemiä kehitetään suunnitelmallisesti. Verkostomaisten digitaalisten tuotantoympäristöjen rakentaminen mahdollistaa ekosysteemin syntymisen.

Lausuntonne julkisten palveluiden osa-alueen osalta

Digivisio 2030-hanke tulee lisätä tavoitteisiin ja toimenpiteisiin.

4. Avaintulokset

Lausuntonne osaamisen osa-alueen osalta

Digivisio 2030-hankkeen tulokset lisättävä avaintulosten listalle.

Euroopanlaajuisten yliopistojen digitaaliset palvelut mahdollistetaan (esim. ECIU yliopistokonsortio, www.eciu.org) varmistamalla kansallisten palvelujen yhteensopivuus.

Lausuntonne infrastruktuurit-osa-alueen osalta

Digitaalisen sisältötuotannon ekosysteemin kehitys lisättävä avaintulosten listalle

Lausuntonne yritykset-osa-alueen osalta

-

Lausuntonne julkisten palveluiden osa-alueen osalta

Digivisio 2030-hankkeen tuotokset avaintulosten listalle

5. Mittarit

Lausuntonne osaamisen osa-alueen osalta

Lisättävä Digivisio 2030 – tavoitteet saavutettu.

Lausuntonne infrastruktuurit-osa-alueen osalta

-

Lausuntonne yritykset-osa-alueen osalta

Digitaalisen sisältötuotantoyritysten lukumäärän kasvu

Lausuntonne julkisten palveluiden osa-alueen osalta

-

6. Tuloksellisuuden seuranta ja yhteiskunnallisten vaikutusten arviointi

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

-

7. Muut huomiot digikompassiluonnoksesta

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

Yleisesti tulevien toimenpiteiden priorisointia helpottaa se, jos tulosten vaikuttavuutta pystytään arvioimaan jo nyt, sekä jatkossa.

Moni tavoite tai tulos tähtää kasvuun, jota ei ole tarkemmin määritelty.

Tavoitteissa tulisi paremmin kuvata asian merkitystä digitalisoitumisen näkökulmasta, jos sitä ei ole mainittu – esim. yritysten ICT-investoinnit, työperäinen maahanmuutto, tai Startup-yritysten määrän kasvu

Kun tavoitellaan kansainvälistä digitalisaation kärkimaan positiota, niin tavoitteiden tulee olla korkeammalla kuin vastaavat EU:ssa tai muissa asiakohdan kannalta merkittävillä alueilla.

Digikompassin toteuttaminen lisää yhteiskunnan digi-, järjestelmä-, tieto- ja energiariippuvuutta. Tavoitteissa tulisi kattavammin huomioida näiden ja muiden merkitsevien näkökulmien toimintavarmuuden (vika- ja häiriö/häirintäsietoisuus) ja laadukkuuden varmistaminen.

Eskelinen Juha
Tampereen yliopisto